

TOIMENPIDEALOITE 93/2005 vp

Pienten lukioiden valtionosuuden korottaminen

Eduskunnalle

Lukio-opetukseen saatavat valtionosuudet määrittyvät tällä hetkellä yksikköhinnan tunnusluvun perusteella. Jos kyse on yksittäisestä kunnasta, jossa on yksi lukio, joka palvelee oman kunnan opiskelijoita, ovat yksikköhinnan tunnusluvun määrittelykäytännöt kohdallaan. Mutta ongelmalliseksi tilanne tulee silloin, jos kunnan lukio tai lukiot palvelevat myös naapurikuntia, joissa ei ole lukiota. Tällöin lukion tai lukioiden oppilasmäärät ylittävät helposti 200 opiskelijan rajan, jolloin tunnusluvuksi muodostuu nykyisin luku 100, mikä merkitsee valtionosuuden perusmääriä ilman korotuksia, joita lukioita ylläpitävä kunta saisi pelkästään omasta kunnasta tulevien opiskelijoiden perusteella, jos oppilaiden määrä jäisi alle 200 oppilaan.

Hyvä esimerkki on Keuruun kaupunki Länsi-Suomen läänissä ja Keski-Suomen maakunnassa, kun määritellään Keuruun kaupungissa opetuksen yksikköhinnan tunnuslukuja. Nykyinen käytäntö vaikeuttaa myös kuntien välistä yhteistyötä ja mahdollisia kuntaliitoksia, koska se on epäoikeudenmukainen kuntien toimivaan käytäntöön nähden.

Esimerkkitapauksen kaltaisia tilanteita on muuallakin, ja niitä muodostuisi lisää mahdollisten kuntaliitosten myötä. Jotta tilanne korjautuisi oikeudenmukaiseksi, tulisi antaa selkeät ohjeet lukion valtionosuuden yksikköhinnan korottamisesta yksittäisen lukion osalta, jos se palvelee myös kuntaa, jossa ei ole omaa lukiota. Vaikka kunnassa sijaitseekin oma lukio, niin eri kunnista tulevien lukio-opiskelijoiden määrä yhteen-

sä ylittää 200 opiskelijan rajan. Esimerkkinä on Keuruulla vanhempi lukio, joka toimii pian 100-vuotiaassa Haapamäen yhteiskoulussa: lukion oppilasmäärä oli syyskuun 6 päivänä 2005 63. Haapamäen yhteiskoulun lukio palvelee myös Vilppulan kunnan lukio-opiskelun tarvetta erityisesti Kolhon taajaman ja entisen Pohjaslahden kunnan osalta. Vilppulan kunnassa ei ole omaa lukiota.

Jos se alue, mukaan lukien Haapamäen taajama ja läntinen Keuruu, johon kuuluu Keuruuseen vuonna 1969 liitetty Pihlajaveden kunta sekä em. alue Vilppulan kunnasta, josta Haapamäen lukion opiskelijat tulevat, muodostaisi oman yksikkönsä valtionosuuden yksikköhinnan tunnusluvun määrittelyssä, olisi tunnusluku n. 160. Tämä olisi huomattavasti suurempi kuin nyt todellisuudelle vieraalla tavalla kaavamaisen laskennallisesti määritetty tunnusluku, joka on vain 100. Tämä on lukion ylläpitäjälle kohtuuttoman epäedullista. Nykyinen menettely lukion valtionosuuksien yksikköhinnan laskemisessa ei ole omiaan edistämään kuntaliitoksia, koska lukioiden ylläpitäjät ovat taloudellisesti menettäjiä edellä kuvatun Haapamäen lukion esimerkin tapaan.

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin niiden pienten lukioiden valtionosuuden korottamiseksi, jotka palvelevat yhtä tai useampaa ilman lukiota olevaa kuntaa.

TPA 93/2005 vp — Lauri Oinonen /kesk

Helsingissä 7 päivänä lokakuuta 2005

Lauri Oinonen /kesk